

КОМПЛЕМЕНТАРНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ ЗА ОЗНАКОЮ ЗМІН

Болдирєва Л.М., Гринько О.В.

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,

місто Полтава, Україна

Boldyrewaljuda@rambler.ru. Grinko-o@i.ua

У всі часи були спроби пояснити зміни, зокрема через крилаті вислови видатних вчених, філософів, мислителів, письменників і політичних діячів [1]:

- будь-яка зміна прокладає шлях іншим змінам (Нікколо Макіавеллі);
- немає нічого більш постійного, ніж зміни (Карл Берні);
- зміни – це незмінність в мінливих обставинах (Семюель Батлер);
- у нас зміни на краще йдуть із такою швидкістю, що ніщо не встигає прижитися (Хенрік Ягодзінський);
- будь-які зміни здаються неможливими, але коли вони відбуваються, неможливим здається колишнє положення речей (Алан Лільський);
- управляти змінами не можна, але їх можна випереджати (Пітер Друкер).

На нашу думку, саме поняття «зміна» свідомо чи несвідомо через мовленнєве навантаження в уяві фіксує факт зрушення. Щодо властивостей змін, то, на нашу думку, властивості області змін накладаються на системи, визначаючи науковий підхід і методологію при вивченні, або використанні самої системи. Зміни в системі формують і проявляють властивості в процесі взаємодії з середовищем.

Вперше сутність змін як окрема наукова проблема висвітлена в філософських працях Аристотеля, який запропонував чотири основні форми змін: зміну місця, кількості, якості та субстанції [2].

Оскільки розвиток природи, суспільства, зокрема й мислення підпорядковується закону взаємного переходу кількісних змін у якісні і навпаки – це один з основних законів діалектики. Тому будь-які зміни повинні відкрито бути направлені на ефективну взаємодію: минулого досвіду, об'єктивної оцінки

існуючого стану справ, визначення реальних завдань і вибору оптимального шляху досягнення мети у майбутньому.

Особливий вид змін, що виступає в ролі якісного перетворення і призводить до виникнення нового прийнято вважати розвитком будь-якого явища чи об'єкта (табл. 1).

Таблиця 1

Тлумачення терміну «розвиток» за ознакою зміна

Зміст поняття	Автор, рік, джерело
Розвиток – це закономірна зміна матерії і свідомості.	Нова філософська енциклопедія, 2001 р. [3, с.382]
Розвиток – вищий тип руху і зміни в природі і суспільстві, пов'язаний з переходом від однієї якості стану до іншого, від старого до нового.	Нова філософська енциклопедія, 2001 р. [3, с.397]
Розвиток – це спрямована необоротна зміна.	Короткова Є.М., 2002 р. [4]
Розвиток – це, в першу чергу, зміна, рух.	Ільїн В.В., Кулагін Ю.І., 2003 р. [5, с. 120]
Розвиток – проведення кількісних, якісних і структурних змін, що забезпечить перехід між станами.	Пилипенко А.А., 2009 р. [6, с. 11]
Розвиток – процес керованих змін у функціонуванні системи, які мають за мету досягнення її цілей.	Ков'ях Т.В., 2010 р. [7]
Розвиток – це необоротні, якісні зміни, обумовлені суперечностями системи.	Жадан Т.А., 2011 р. [8, с. 69]

Джерело: узагальнено автором на основі аналізу літературних джерел [3-8].

Всі зміни вимагають застосування спеціальних практичних підходів й інструментів регулювання. Адже, їх використання повинно бути спрямоване на підвищення рівня адаптованості змін, досягнення ефективності перетворень і обґрунтоване здійснення реформування. На нашу думку, якщо вже розглядати напрями змін, то варто виділити такі: радикальний, реформування, модернізація, стратегічний, реактивний, інактивний, преактивний, інтерактивний, адаптаційний, нагромаджувальний.

Таким чином, мета економічних реформ перехідних економік полягає саме у переході від екстенсивного до інтенсивного відтворення насамперед за рахунок активізації інноваційних факторів і підвищення рівня управління. В Україні, на превеликий жаль, перехід постійно гальмується, а державні програми реалізуються дуже повільно, або з великим запізненням. Ще однією

великою проблемою залишається постійне зменшення накопиченого раніше наукового потенціалу країни через ряд різних причин.

Література

1. Цитати і афоризми [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tsitaty.blogspot.com/2011/03/tsytaty-pro-zminy.html>.
2. Аристотель. Сочинения / Аристотель. – Т. 4. – М. : Мысль, 1983. – 830 с.
3. Новая философская энциклопедия : в 4 т. / Институт философии РАН, Нац. общ.-науч. фонд; научно-ред. Сонет : В.С. Степанин, А.А. Гусейнов, Г.Ю. Семигин, А.П. Огурцов. – М. : Мысль, 2001. – Т. 3. – 692 с.
4. Короткова Э.М. Антикризисное управление / Э.М. Короткова. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 432 с.
5. Ільїн В.В. Людина і світ : навч. посіб. / В.В. Ільїн, Ю.І. Кулагін. – К. : Київ. Нац. торг-екоп. ун-т, 2003. – 383 с.
6. Пилипенко А.А. Організація управління інтеграційним розвитком суб'єктів господарювання : автореф. дис.. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук : спец. 08.00.04 / А.А. Пилипенко. – Х., 2009. – 33 с.
7. Ідентифікація категорії «розвиток» у сучасній економічній системі. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/portal/.
8. Жадан Т.А. Сутність поняття і характеристика основних підходів до розвитку підприємства / Т.А. Жадан // Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка». – 2011. – №7(26). – С. 67-69.